

SÈRIE 3

OPCIÓ A

Pregunta 1

—La pregunta val tres punts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber destacar la idea de Vargas Llosa del *Tirant* com a novel·la "total", el que representa com a innovació en el gènere novel·lístic.

—Saber destacar la modernitat literària de la novel·la en el tractament, per exemple, de la realitat o de l'erotisme.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per la bona argumentació general de la resposta i la relació amb el context.

—Un punt i mig per una bona exemplificació. Si no hi ha cap referència directa a la novel·la, es queden sense aquest punt i mig.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

Pregunta 2

La pregunta val dos punts. En aquest segon apartat de l'examen es demana sempre una explicació breu, per la qual cosa cal valorar l'adequació de la resposta a la pregunta concreta que es formula i no tant la capacitat per desenvolupar un tema. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber veure que l'obra de Rusiñol recrea simbòlicament la irreversible marginalitat de l'artista en el marc d'una societat materialista, prosaica i grisa, que el rebutja.

—Donar algunes característiques de l'esperit crític enfront de la societat que representa la figura de l'artista, i subratllar alguns dels ideals que el mouen a actuar.

—Saber relacionar la imatge de l'artista amb el concepte de Modernisme, que entén que l'artista, l'intel·lectual, se sacrifica per redimir la societat i espera, en contrapartida, el reconeixement social.

—Guia de puntuació:

—Un punt per la bona interpretació simbòlica de l'obra de Rusiñol.

—Un punt per la descripció de com a mínim dues de les característiques que Rusiñol atorga a l'artista en l'obra.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

Pregunta 3

Tres punts per l'avaluació dels continguts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber situar adequadament aquest poema dins del volum de Sagarra. Després de les vint-i-tres cançons, de tema amorós, dues balades, sensiblement diferents, tanquen el llibre.

—Saber identificar el gènere de la balada, poc present en la poesia catalana tradicional, i algunes de les seves característiques formals i temàtiques: alternança de versos decasíl·labs i mesures d'art menor, caràcter més narratiu i, en aquest cas, semblança biogràfica d'un personatge real conegut pel poeta.

—Saber veure que bona part de l'eficàcia del text es basa en el temps verbal present, l'absència freqüent de verb en els versos, l'economia lexical, el polisíndeton, la pura juxtaposició d'elements i, sobretot, la força de l'abundant l'adjectivació, de caràcter popular, amb molt de relleu, efectista i sensual.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per l'anàlisi formal general del fragment..

—Un punt i mig per, com a mínim, saber detallar dues de les estratègies estilístiques utilitzades pel poeta.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

—Dos punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva, i, en definitiva, la metodologia de comentari.

Un dels dos punts d'aquest apartat de la puntuació hauria de ser per al que pròpiament és la metodologia de comentari (la capacitat per analitzar un text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). En aquest sentit, no cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc no cal exigir-la. En cas que l'alumne/a se'n serveixi, el que convé és veure si sap fer-ne ús a l'hora d'extreure idees o es converteix en una simple carcassa metodològica més aviat inútil. El que sí que cal valorar negativament és que l'alumne/a pràcticament s'oblidi que està comentant un text i afegeixi una acumulació innecessària d'idees, encara que aquestes idees afegides no siguin pròpiament incorreccions.

L'altre punt seria més pròpiament per la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. La indicació només és una pauta. El corrector ha de ser prou hàbil com per avaluar de manera global entre zero i dos punts.

OPCIÓ B

Pregunta 1

—La pregunta val tres punts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber adonar-se la novel·la situa el lector en un marc rural que ha sofert i sofrirà ben aviat grans transformacions econòmiques. L'economia de la població s'ha vist alterada, primer positivament, per l'arribada de la carretera i, després, en un primer moment, de forma negativa pel ferrocarril.

—Saber justificar que la posició de l'Oleguer contra el ferrocarril, símbol del progrés i de la comunicació entre camp i ciutat, el converteix en l'origen de tots els mals. L'avarícia, a més de ser un vici individual de l'Oleguer, es converteix en un obstacle per al nou model econòmic sorgit de la revolució industrial.

—Saber explicar que, després de la crisi del camp, el ferrocarril aconsegueix ressuscitar la vila, però, en aquest nou marc social, la figura de l'Escanyapobres ja no hi té lloc.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per la bona argumentació de la resposta i la relació amb el context.

—Un punt i mig per una bona exemplificació. Si no hi ha cap referència directa a la novel·la, es queden sense aquests dos punts.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

Pregunta 2

La pregunta val dos punts. En aquest segon apartat de l'examen es demana sempre una explicació breu, per la qual cosa cal valorar l'adequació de la resposta a la pregunta concreta que es formula i no tant la capacitat per desenvolupar un tema. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber veure que el llibre té una finalitat didàctica i moral en què els exemples apareixen com un discurs narratiu supeditat a la narració principal, el millor recurs narratiu per traduir la reflexió apologètica de l'autor.

—A més d'incorporar exemples de la tradició oriental, entre altres, Lull extreu els exemples de la seva pròpia experiència i reflexió personals: són breus històries divertides, contes edificants o anècdotes alligonadores, amb autonomia formal però presents en el llibre en funció de la seva finalitat doctrinària.

—Guia de puntuació:

—Un punt per la bona caracterització de la finalitat de l'exemple en el llibre.

—Un punt per saber detallar com a mínim dues característiques formals d'aquest recurs literari. Tant en un cas com en l'altre l'alumne/a ha de fer un esforç per passar de la descripció a la interpretació.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

Pregunta 3

Tres punts per l'avaluació dels continguts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber explicar que Don Joan és el narrador principal de la història, i que és un personatge elaborat per contraposició al de don Toni, però que ell no parla tant d'ell mateix com sobretot de don Toni de Bearn, que és qui realment interessa en la novel·la.

—Adonar-se que, en la introducció, Don Joan es dirigeix a Miquel Gilabert, al qual pretén exposar un cas de consciència: d'una banda, els problemes morals que representen les morts dels seus senyors i, de l'altre, les instruccions que ha rebut per publicar les memòries de don Toni.

—Saber adonar-se que el narrador Gibert no és personatge complet (de fet, no se'n sap gaire res més) sinó més aviat un recurs tècnic que facilita l'adveniment de la narració.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per l'anàlisi i interpretació del personatge narrador.

—Un punt i mig per l'anàlisi detallada dels elements narratius que conformen la introducció de la novel·la.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

—Dos punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva, i, en definitiva, la metodologia de comentari.

Un dels dos punts d'aquest apartat de la puntuació hauria de ser per al que pròpiament és la metodologia de comentari (la capacitat per analitzar un text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). En aquest sentit, no cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc no cal exigir-la. En cas que l'alumne/a se'n serveixi, el que convé és veure si sap fer-ne ús a l'hora d'extreure idees o es converteix en una simple carcassa metodològica més aviat inútil. El que sí que cal valorar negativament és que l'alumne/a pràcticament s'oblidi que està comentant un text i afegeixi una acumulació innecessària d'idees, encara que aquestes idees afegides no siguin pròpiament incorreccions.

L'altre punt seria més pròpiament per la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. La indicació només és una pauta. El corrector ha de ser prou hàbil com per avaluar de manera global entre zero i dos punts.

BAREM GRAMATICAL

Respecte al nivell de correcció lingüística i la possibilitat de poder abaixar fins a un punt la nota final:

—Cal recordar, abans que res, que disposem d'aquesta possibilitat. En les caselles on s'indica la puntuació de cada pregunta cal afegir si restem un punt o mig punt per qüestions gramaticals.

—Les errades poden ser de qualsevol tipus: ortografia, sintaxi, etc. Els problemes d'expressió, però que no siguin estrictament gramaticals, no els tindrem en compte ara sinó en l'avaluació de cada una de les preguntes.

—Descomptarem un punt si en l'examen hi ha errades gramaticals greus i reiterades (b/v, h, frases sense cap mena de coherència gramatical, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació, etc.).

—Descomptarem mig punt si hi ha algunes errades greus (quatre o cinc) o bé si hi ha errades reiterades però no tan greus (accents, dièresis, problemes de puntuació que són evidents però no fan mal als ulls, construccions dubtoses, determinats errors en l'ús del relatiu, errors amb els pronoms febles, etc.). Òbviament, descomptarem un punt si coincideixen ambdues coses: les quatre o cinc errades greus i les errades lleus reiterades.

—No cal que descomptem res si s'escapa alguna errada greu—els lapsus s'han de perdonar—o algunes errades lleus no reiterades.

Cal tenir en compte també que en casos extraordinàriament extrems—aquells que no hi ha per on agafar-los i que gramaticalment són pràcticament incorregibles—es descomptaran dos punts.